

ALALIJA IR DISPRAKSIJA

Skirtumai ir pagrindinės darbo kryptys

ALALIJA

Kas tai?

- Kalbos raidos sutrikimas, kai vaikui sunku suprasti kalbą ir (arba) ją vartoti.
- Dažniausiai nukenčia žodyno kaupimas, sakinio formavimas ir kalbinė raida.
- Kalbiniai sunkumai yra ryškesni nei bendra vaiko raida.

Būdingi požymiai

- Vėluojanti kalbos raida.
- Ribotas aktyvusis ir pasyvusis žodynas.
- Sunku suprasti nurodymus, klausimus ir sąvokas.
- Trumpi, netaisyklingi ar sunkiai sudaromi sakiniai.
- Vaikas dažnai daugiau parodo, negu pasako.

Kas labiausiai išsiskiria?

- Pagrindinis sunkumas – kalbos supratimas ir (arba) kalbinė raida.

DISPRAKSIJA

Kas tai?

- Kalbinių judesių planavimo sutrikimas.
- Vaikui sunku suplanuoti, pradėti ir tiksliai atlikti kalbėjimui reikalingus judesius.
- Sunku nuosekliai pakartoti garsus, skiemenis ir žodžius.

Būdingi požymiai

- Nenuoseklus garsų ir skiemenų tarimas.
- Tas pats žodis vieną kartą pavyksta, kitą – ne.
- Sunku pereiti nuo vieno garso ar skiemens prie kito.
- Gali būti sunku mėgdžioti burnos judesius.
- Kalba gali skambėti nevienodai, gali būti sutrikęs ritmas ir tempas.

Kas labiausiai išsiskiria?

- Pagrindinis sunkumas – kalbinių judesių planavimas ir nuoseklus atlikimas.

PAGRINDINĖS DARBO KRYPTYS

Dirbant su alaliija

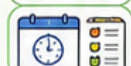
- Plėsti pasyvųjį ir aktyvųjį žodyną.

- Mokyti suprasti nurodymus, sąvokas ir klausimus.

- Modeliuoti taisyklingą sakinį ir kalbinę raidą.

- Naudoti vaizdines priemones, rutiną ir žaidybines užduotis.

- Skatinti kalbėti kasdienėse situacijose.

Dirbant su dispraksija

- Lavinti kalbinių judesių planavimą žingsnis po žingsnio.

- Pradėti nuo paprastų garsų, skiemenų ir trumpų žodžių.

- Taikyti ritmą, tempą, skiemenavimą ir daug kartojimo.

- Naudoti veidrodį, vizualines ir taktilines užuominas.

- Kartoti trumpus kalbos vienetų, palaipsniui juos ilginant.

SVARBU

Alalija ir dispraksija gali pasireikšti panašiais požymiais ar kartu, todėl būtinas išsamus specialisto vertinimas. Veiksmingiausia pagalba teikiama bendradarbiaujant logopedui, specialiajam pedagogui, šeimai ir, jei reikia, kitiems specialistams.

